

**ZAVOD ZA KULTURU ■
VOJVOĐANSKIH HRVATA**

Broj: 1 - 11/2024

Datum: 14. veljače 2024. godine

Izvešće o poslovanju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u 2023. godini

I. Uvodne napomene

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata (u daljnjem tekst: Zavod), sukladno odluci usvojenoj koncem trećeg mjeseca 2008. godine, od strane Izvršnog vijeća Autonomne Pokrajine Vojvodine i Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji, utemeljen je radi očuvanja, unaprjeđenja i razvoja kulture hrvatske manjinske zajednice u Vojvodini u svoj svojoj složenosti i pluralnosti. Temeljna programska misija Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata određena osnivačkim aktom podrazumijeva: rad na znanstvenim, stručnim, razvojnim i primijenjenim istraživanjima u području kulture, umjetnosti i znanosti vojvođanskih Hrvata, zatim rad u području bibliografije i arhivistike, menadžmentu i edukaciji u kulturi i, na kraju, u poticanju, organiziranju i priređivanju kulturne produkcije hrvatske manjinske zajednice u Vojvodini. Programom predviđene aktivnosti tijekom 2023. godine, bile su u funkciji ostvarivanja tako definirane misije Zavoda, a sukladno već započetim aktivnostima Zavoda, zatim stanju i prilikama na kulturnoj sceni hrvatske zajednice u Vojvodini te raspoloživim resursima – od kadrovskih do financijskih, no najviše na temelju Programa rada ZKVH-a za 2023.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao prva profesionalna institucija s gore naznačenom misijom, od svoga osnutka kulturi vojvođanskih Hrvata pristupa kao jedinstvenom, cjelovitom i relativno samostalnom fenomenu, istina još uvijek nedovoljno razvijenom (npr. i dalje ne postoji profesionalno kazalište). Takav pristup podrazumijeva kako odnos prema njezinoj bogatoj kulturnoj i uopće povijesnoj baštini, tako i onaj dio koji postoji, koji se producira i pulsira, u obliku kulturnih manifestacija i drugih aktivnosti u okviru hrvatskih institucija i organizacija u području kulture, u sadašnjosti.

Zavod je u svom radu i tijekom 2023. godine inzistirao na takvim profesionalnim aktivnostima i kvalitetnim sadržajima putem kojih se na suvremen i kompetentan način nastojalo kako promovirati, poticati, čuvati, razvijati, usustavljivati i organizirati kulturno nasljeđe vojvođanskih Hrvata, tako i obavljati produkciju novih kulturnih događaja, raditi na znanstvenim istraživanjima i predstavljati suvremeno umjetničko stvaralaštvo. Dakle, nastavilo se, u kontekstu naše misije i u domeni vlastitih mogućnosti, prostor autoreprezentativnih praksi u kulturnom životu Hrvata u Vojvodini unaprjeđivati, a prostor autorepcije vlastitoga nasljeđa uvelike osnažiti. Sve se to ostvarivalo u okolnostima izbora čelne osobe Zavoda te uz isti broj uposlenih osoba.

Realizacija planiranih programa i kulturnih priredbi u 2023. godini tekla je prema planu, u svim područjima djelovanja. Tijekom 2023.-e Zavod je nastavio znanstvena istraživanja i objavu radova te promociju rezultata, (su)organizirao je dva (2) znanstveno-stručna skupa, aktivno sudjelovao u radu više znanstvenih i stručnih skupova u Hrvatskoj i u Mađarskoj. Nastavljen je sustavni rad na bibliografskoj obradi knjiške građe i periodike, (su)objavljeno je sedam publikacija (5 monografskih publikacija i 2 periodične publikacije), nastavljeno je

kodificiranje postojeće i ustrojavanje nove arhivske građe iz suvremenosti, priređeno je nekoliko kulturnih događaja radi afirmacije i promocije suvremenog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva u manifestativnom smislu, a realizirano je više aktivnosti vezanih uz *Godinu velikana* kroz projekt *Godine novog preporoda*. Nastavljena je i međunarodna suradnja u vidu sudjelovanja na skupovima i u programima. Projekt pod nazivom *Nematerijalna kulturna baština Hrvata u Vojvodini* doživio je nekoliko javnih prezentacija te dobio svoje novo lice u prezentaciji preko suvremenih tehnologija. Iskorak je učinjen i u funkcionalnom prostornom uređenju Zavičajne knjižnice *Biblioteca Croatica*, što je plod sudjelovanja u Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Republike Srbije za 2023. godinu Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU.

II. Programski okvir aktivnosti – sadržaji rada Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata tijekom 2023. godine

1. Znanstveno-istraživački program

Aktivnosti u ovom programskom području bile su stalno prisutne u nekoliko različitih aspekata: istraživanje, prikupljanje građe, objava radova i publikacija. Istraživanja su se odvijala spram nekoliko segmenata društvenog života od značaja za povijest, sadašnjost i budućnost vojvođanskih Hrvata kao manjinske zajednice. Riječ je o istraživačkom radu u sljedećim društvenim i humanističkim znanostima: povijesti, etnologiji, kulturologiji, jezikoslovlju i likovnoj umjetnosti. Realizacija programa u ovome području odvijala se u nekoliko segmenata – od istraživanja do publiciranja. Tijekom 2023. godine neki su istraživački projekti privedeni kraju te su u vidu radova i objavljeni u *Godišnjaku za znanstvena istraživanja* ili u zbornicima radova, kao i u novim prezentacijama (audio snimke i film).

U okviru Zavoda tijekom godine kontinuirano traju istraživanja koja provode djelatnici i suradnici Zavoda. Ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković sudjelovala je i u radu stručnih tijela, među ostalim u radu na zbirci velikana za Hrvatski dom – Maticu.

1.1. Znanstvena istraživanja

1.1.1. Sačinjen elaborat o ponovnom osnutku Drame na hrvatskom jeziku u Narodnom kazalištu u Subotici

Na inicijativu i u dogovoru sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, Nevena Baštovanović je sačinila i predala elaborat (*Ponovni*) *Osnutak hrvatske drame u Narodnom kazalištu u Subotici* v. d. ravnateljici ove institucije Katarini Čeliković 5. lipnja, čime je ova inicijativa postala službenom. Postavši tako i službena inicijativa hrvatske zajednice, cilj elaborata je obrazložiti i ponuditi način kako na institucionalno primjeren, profesionalno sukladan i jedan obuhvatan način osigurati trajno rješavanje ponovnoga osnutka Drame na hrvatskome jeziku u Narodnom kazalištu u Gradu Subotici.

Nositelj ove inicijative je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, uz potporu Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji te političku logistiku Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. Dovođenjem ovog elaborata hrvatska zajednica će pristupiti i poduzimanju svih potrebnih proceduralnih koraka za ponovni osnutak Drame na hrvatskom jeziku u Narodnom kazalištu u Subotici.

Elaborat je 16. lipnja prezentiran predstavnicima osječkog Hrvatskog narodnog kazališta i Gradskog vijeća, nakon čega je na sceni spomenutog kazališta u Osijeku Književno-teatarski kružok HKC-a *Bunjevačko kolo* iz Subotice izveo predstavu *Avaške godine* po tekstu Milovana Mikovića, a u režiji Nevene Baštovanović. Ideja o ponovnom osnivanju Drame na hrvatskom u Subotici naišla je na izuzetan prijem kod osječkih domaćina, a intendant HNK-a u Osijeku Vladimir Ham je istaknuo kako se u cilju njezina realiziranja može računati na svu moguću njihovu potporu (logističku, tehničku, glumačku).

Elaborat je predstavljen i službeno predan 25. srpnja osnivačima Narodnog Pozorišta-Kazališta-Népszínháza u Subotici, Vladi Autonomne Pokrajine Vojvodine i Gradu Subotici. Katarina Čeliković, v. d. ravnateljice Zavoda predala je i predstavila Inicijativu za (ponovni) osnutak Drame na hrvatskom jeziku Dragani Milošević, tajnici Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama u Novom Sadu, a potom istoga dana i Milanki Kostić, članici Gradskog vijeća Grada Subotice zaduženoj za područje obrazovanja i kulture u gradu u kojem postoje tri profesionalna segmenta kazališta na mađarskom jeziku.

Inicijativa je predstavljena na znanstvenom kolokviju te u emisiji *Hrvatska rič iz Vojvodine* na Plavoj vinkovačkoj televiziji 17. kolovoza gdje su o njoj govorile v. d. ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković i autorica Elaborata Nevena Baštovanović.

Na koncu se može potvrditi kako postoji spremnost Ministarstva kulture Republike Hrvatske i ministrice kulture Nine Obuljen-Koržinek te osječkog Hrvatskog narodnog kazališta pomoći u ovom značajnom kulturnom projektu.

1.1.2. Uspješno završen projekt *Tamburaški troplet vojvođanskih Hrvata*

U sklopu istraživanja i promocije nematerijalne kulturne baštine Zavod je realizirao projekt pod nazivom „Tamburaški troplet vojvođanskih Hrvata“, a plod takvog istraživanja je glazbeni album kojim se predstavljaju tamburaška praksa i bećarac vojvođanskih Hrvata. Kako je tamburaška glazba prisutna u svim dijelovima Vojvodine gdje žive Hrvati, a jednako tako i bećarac, na albumu se predstavljaju ova dva elementa bogate nematerijalne baštine kroz sviranje i pjevanje među Srijemcima, Šokcima i Bunjevcima kroz petnaest tradicijskih skladbi. Izvođači su tamburaški orkestri iz Rume i Subotice (HKPD „Matija Gubec“ Ruma i HGU „Festival bunjevački pisama“ Subotica), solisti iz Rume, Subotice, Bača i Monoštora, urednik i recenzent je Vojislav Temunović. Likovnu opremu uradio je Darko Vuković, izvršna produkcija je HGU „Festival bunjevački pisama“, a nakladnik i producent Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

1.1.3. Virtualna šetnja

U cilju očuvanja kulturnog nasljeđa i nacionalnog identiteta, materijalne i nematerijalne kulturne baštine, Zavod je pokrenuo projekt *Virtualna šetnja kroz etno-kuće* u okviru kojega je 2023. godine snimljena Šokačka etno-kuća u Vajskoj. Film se može vidjeti na YouTube kanalu Zavoda. Virtualna šetnja je snimljena novom tehnologijom, 360° kamerom, autor je Srđan Simjanović, a pomoć u realizaciji projekta, u pripremi i opisu elemenata, pružili su Katica Barukčić, Aleksandra Pakledinac i Josip Dumendžić.

1.2. Su/Organizacija i sudjelovanje u znanstvenim skupovima

1.2.1. Suorganizacija i sudjelovanje na Međunarodnom okruglom stolu (MOS) (Osijek, Monoštor, 2. i 3. lipnja)

Šokačka grana iz Osijeka organizirala je 2. i 3. lipnja 2023. godine manifestaciju *Urbani Šokci s okruglim stolom na temu Advent u tradicijskoj kulturi Šokaca i Bunjevaca koji žive u tri susjedne zemlje*. Program je održan u Osijeku i Monoštoru. Skup okuplja znanstvenike, stručnjake i poznavatelje tradicijske kulture Šokaca i Bunjevaca koji žive u tri susjedne zemlje – Hrvatskoj, Srbiji i Mađarskoj. Suorganizatori Međunarodnog okruglog stola (MOS) su Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata (Subotica), Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj (Pečuh) te Vinkovački šokački radovi. Prije MOS-a otvorena je izložba fotografija subotičkog fotografa Augustina Jurige *Lica Bačke*. U Monoštoru je prezentirano deset radova, a moderatorice su bile Katarina Čeliković i Tena Babić Sesar. U glazbenom programu nastupila je lokalna ženska pjevačka skupina *Kraljice Bodroga*. Na MOS-u je tijekom dva dana sudjelovalo 11 izlagača iz Srbije i Hrvatske.

1.2.2. Suorganizacija i sudjelovanje na Međunarodnom znanstveno-stručnom skupu na Danima hrvatske knjige i riječi – dani Balinta Vujkova (Subotica, 27. – 28. listopada)

U Gradskoj knjižnici Subotica održan je dvodnevni Međunarodni znanstveno-stručni skup na kojem je nastupilo više od dvadeset izlagača iz Srbije, Hrvatske, Mađarske, BiH i Austrije. Dio izlaganja bio je posvećen životu i djelu Antuna Gustava Matoša, u povodu 150. obljetnice njegova rođenja. Od velikana vojvođanskih Hrvata tematizirani su i pojedini aspekti vezani za biskupa Lajču Budanovića (povodom 150. obljetnice smrti) ili dramskoga pisca Matije Poljakovića (povodom 50. obljetnice smrti). Bilo je riječi i o kazalištu, književnosti i jeziku (govorima), kulturnoj povijesti, zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara, knjižničarstvu...

Organizatori *Dana hrvatske knjige i riječi* su Hrvatska čitaonica Subotica, ZKVH, Gradska knjižnica Subotica i HNV. Radovi će biti objavljeni u zborniku. Predsjednica Organizacijskog odbora ove manifestacije bila je Katarina Čeliković.

1.2.3. Sudjelovanje u radu znanstveno-stručnih i sličnih skupova

ZKVH na konferenciji Baština u funkciji turizma

Baština u funkciji turizma naslovljena 3. međunarodna konferencija, održana 11. svibnja u Pleternici, gradiću u Požeško-slavonskoj županiji. Na pleterničkoj konferenciji drugi su puta sudjelovali i Hrvati iz Srbije, ovoga puta predstavnici Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Katarina Čeliković te tavankuskog HKPD-a „Matija Gubec“, Ladislav Suknović, koji su izlagali na temu „Nematerijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji i primjer dobre prakse u Tavankutu.

ZKVH na Đakovačkim susretima hrvatskih književnih kritičara

26. Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara, održani 27. i 28. lipnja 2023. godine, okupili su niz najpozvanijih književno-kritičarskih imena, postavivši pred njih pitanje odnosa književne kritike i književnosti za djecu i mladež što je bila i tema dvodnevnog okruglog stola s obzirom na to da književna kritika nije značajnije zainteresirana za sustavno praćenje te književne produkcije, a kao što prati suvremenu prozu, pa i poeziju. Na skupu je sudjelovala i književnica za djecu (ujedno i v. d. ravnateljice Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata) Katarina Čeliković koja je ovom prigodom darovala knjige za djecu u nakladi *Hrvatske čitaonice* i NIU *Hrvatska riječ* iz Subotice prof. dr. sc. Diani Zalar za studente Učiteljskog fakulteta u Zagrebu.

ZKVH organizirao tribinu Bunjevačke grane hrvatskoga stabla u Hrvatskoj, Mađarskoj i Srbiji u okviru programa Dužijanca u Mostaru 2023.

U Biskupijskom centru u Mostaru 22. srpnja održana je tribina koja je okupila Bunjevce sa svih strana na temu *Bunjevačke grane hrvatskoga stabla u Hrvatskoj, Mađarskoj i Srbiji*. O temi su govorili ravnateljica Gradskog muzeja u Senju prof. Blaženka Ljubović, dr. sc. Dinko Šokčević iz Mađarske, v. d. ravnateljice Zavoda Katarina Čeliković i izv. prof. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta iz Zagreba. Koordinator tribine bio je ZKVH, koji je i osmislio temu te sudionike. Program je organizirala Udruga bunjevačkih Hrvata *Dužijanca* u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem u Republici Srbiji, Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, Hrvatskom državnom samoupravom u Mađarskoj, Mostarsko-duvanjskom i Trebinjsko-mrkanskom biskupijom, Gradom Mostarom i Gradom Senjom.

ZKVH o izazovima digitalizacije knjižne građe na 5. okruglom stolu u Osijeku

Na 5. okruglom stolu *Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora* održanom 21. rujna na Filozofskom fakultetu u Osijeku i u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek o izazovima digitalizacije govorila je v. d. ravnateljice Zavoda Katarina Čeliković. Među sudionicima su bili knjižničari i istraživači zavičajne baštine iz Mađarske, Slovenije, Hrvatske i Srbije.

ZKVH predstavio registar nematerijalne kulturne baštine u Tavankutu

U okviru programa *Tavankutsko kulturno lito* i programa XXXVIII. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame, 8. srpnja u tavankutskoj Galeriji v. d. ravnateljice ZKVH-a Katarina Čeliković predstavila je Registar nematerijalne kulturne baštine Hrvata u Srbiji s naglaskom na očuvanje i promociju naivne umjetnosti u tehnici slame kao markera hrvatskog nacionalnog identiteta. Predavanje je održano uz potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

ZKVH na 28. Forumu hrvatskih manjina u Zagrebu

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika održan je 17. studenoga 28. Forum hrvatskih manjina. Na Forumu su sudjelovali predstavnici hrvatskih manjinskih zajednica iz Austrije, Crne Gore, Italije, Mađarske, Sjeverne Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Srbije. Stručni skup ove je godine za temu izabrao *Veze hrvatskih manjinskih zajednica s obrazovnim, kulturnim i znanstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj u desetljeću hrvatskoga članstva u Europskoj uniji*. Iz Srbije na Forumu je sudjelovala ravnateljica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Katarina Čeliković. Prije početka radnog dijela Foruma sudionike je u Predsjedničkim dvorima primio predsjednik Hrvatske Zoran Milanović.

ZKVH na Konferenciji o multikulturalnosti i interkulturalnosti

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Republike Srbije organiziralo je 17. studenog u Novom Sadu konferenciju „Multikulturalnost i interkulturalnost – dobre prakse i izazovi“. Konferencija je organizirana kao dio programa „75 dana za 75 godina Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima“. U ime hrvatske zajednice izlaganje je imao poslovno-administrativni tajnik Zavoda Josip Bako.

1.3. Znanstveni kolokviji

Znanstveni kolokvij o (Ponovnom) Osnutku Drame na hrvatskom jeziku u Subotici

Elaborat pod nazivom *(Ponovni) Osnutak Drame na hrvatskom jeziku u Narodnom kazalištu u Subotici* predstavljen je 29. lipnja na istoimenom LXIX. znanstvenom kolokviju ZKVH-a, u prostorijama ZKVH-a. Na inicijativu i u dogovoru s ovom ustanovom kulture, te DSHV-om i HNV-om, elaborat je sačinila i ovom prigodom predstavila master profesorica književnosti i jezika Nevena Baštovanović.

Znanstveni kolokvij o Lajči Budanoviću održan u Bregu

U povodu obilježavanja 150. obljetnice rođenja biskupa Lajče Budanovića Zavod je 18. rujna u Bregu priredio LXX. znanstveni kolokvij *Biskup Lajčo Budanović – 150. obljetnica rođenja* na kojem je predavač bio svećenik Dražen Skenderović. Domaćin kolokvija bila je udruga HKPD *Silvije Strahimir Kranjčević*, a kolokvij je održan u *Šokačkoj kući*.

1.4. (Su)Nakladnička djelatnost Zavoda u području znanosti

Godišnjak za znanstvena istraživanja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata broj 14 za 2022. godinu na 380 stranica donosi deset znanstvenih i stručnih radnji podijeljenih u pet tematskih cjelina koje donose nove prinose iz društvenih i humanističkih znanosti, značajnih za sve subetničke skupine Hrvata u Vojvodini.

U prvoj cjelini naslovljenoj *Povijesne znanosti – prostor, procesi, događaji* šest je radnji: Vladimir Nimčević: *Bački Raci (Hrvati i Srbi) u Kuručkom ustanku*, Ladislav Heka: *Vladin povjerenik i subotički veliki župan Luka Plesković i Zemaljska mađarska stranka (Országos magyar párt). Bački Bunjevci i Mađari (1918. – 1927.)*, Robert Skenderović: *Lajčo Budanović, nositelj vjerskog, društvenog i kulturnog života bačkih Hrvata – povodom 150. godišnjice rođenja*, Vladimir Nimčević: *Rad Jose Šokčića o Bozi Šarčeviću*, Ivan Armanda: *Filijala Družbe sestara Naše Gospe u Dobrni (1936. – 1941. i 1945. – 1948.)*, Dominik Deman: *Znameniti Petrovaradinac Franjo Malin*. U cjelini *Zavičajna toponomastika* je rad Maria

Bare *Panonski Slaveni i podunavski Hrvati: toponimske i jezične poveznice*. U trećoj tematskoj cjelini pod naslovom *Jezikoslovlje* dva su rada Perice Vujića: *Sintaktostilistička obilježja romana Posljednji Gizdarev Ivana Antunovića* i *Vukovska norma u Subotičkom športskom Listu (1935. – 1940.)*. U tematu *Kazalište i kazališne prakse* rad je Nevene Baštovanović *Analiza kazališnih praksi Hrvata u Srbiji za posljednje desetljeće*. U petoj cjelini *Prikazi knjiga* nalazi se devet prikaza znanstvenih i publicističkih djela o vojvođanskim Hrvatima koje potpisuju Branimir Kopilović, Davor Bašić Palković, Ljubica Vuković Dulić, Zlata Vasiljević i Vladimir Nimčević. *Godišnjak* br. 14 završava *Dodatcima* (str. I-LXXXVI) u kojima su *Upute suradnicima Godišnjaka za znanstvena istraživanja* te popis svih knjiga u (su)nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Zavod je tijekom 2023., osim objave *Godišnjaka* br. 14, bio **(su)nakladnikom** ili je pomogao objavljivanje sljedećih monografskih publikacija:

1. Antun Gustav Matoš: *Domovini iz tuđine*, izbor i predgovor Nevena Baštovanović, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 2023., 127 str.
2. *Biskup Lajčo Budanović : (Bajmak, 27. III 1873. – Subotica, 16. III 1958)*, priredila Katarina Čeliković, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 2023., 23 str. : ilustr.
3. Balint Vujkov: *Resto i Tumač*, izbor Zlatko Romić, urednica Katarina Čeliković, Biblioteka „Izabrana djela Balinta Vujkova“, knjiga 7, sunaklada: Hrvatska čitaonica i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica, 684 str.
4. *Dani Balinta Vujkova : dani hrvatske knjige i riječi : zbornik radova s međunarodnog znanstveno-stručnog skupa 2022.*, „Storytelling“ za djecu i odrasle – ljudi i priče, Subotica, 21. i 22. X. 2022., uredila Katarina Čeliković; prijevod sažetaka na engleski Ivana Groznica, Subotica : Hrvatska čitaonica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 2023., 287. str.
5. Antun Gustav Matoš: *Iverje : skice i sličice s uvodnom studijom Antuna Lučića i dva autobiografska teksta Antuna Gustava Matoša*, priredio Mirko Ćurić, Osijek : Društvo hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski; Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata; Mostar : Društvo hrvatskih književnika Herceg Bosne, 2023., 155 str. : faks.

Osim monografskih publikacija, Zavod je sudjelovao u **izradi dvaju kalendara**.

Hrvatski domovi su tema zidnog i stolnog kalendara za 2024. godinu u čijoj izradi i objavi zajednički sudjeluju hrvatske profesionalne institucije i organizacije: Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, NIU *Hrvatska riječ* i Hrvatsko nacionalno vijeće. U izradi ovoga kalendara sudjelovali su ravnateljica ZKVH-a Katarina Čeliković, povjesničar Vladimir Nimčević te dizajner Darko Vuković, a tiskan je u Štampariji *Zack* u Petrovaradinu. Uz katolički kalendar, označeni su svi blagdani i praznici koji se slave i obilježavaju u Srbiji i Hrvatskoj, kao i praznici hrvatske zajednice u Srbiji. Listovi sadrže katolički kalendar te kalendar s označenim blagdanima i praznicima koji se slave i obilježavaju u Srbiji i Hrvatskoj, kao i praznici hrvatske zajednice u Srbiji.

2. Kodifikacija i organiziranje arhivske građe u Zavodu, digitalizacija knjiga i periodičnih publikacija, izrada bibliografija i njihovo objavljivanje, te sadržaji na Internetu

2. 1. Arhiviranje arhivske građe

Zavod je i u 2023. godini u svom radu slijedio ranije utvrđeno stanje arhivske građe Hrvata u Vojvodini, čiji je velik dio, značajan za mjesnu povijest vojvođanskih Hrvata, već pohranjen u postojećim arhivima čiji su osnivači lokalne samouprave ili pojedine državne ili kulturne institucije u Vojvodini/Srbiji, Hrvatskoj, Mađarskoj, Austriji, Italiji... Postoje i ustrojeni arhivi pri Katoličkoj Crkvi i njezinim pojedinim institucijama, a vjerojatno i svako kulturno društvo ima neku svoju arhivu. Također postoji neveliki broj i privatnih arhiva. Stoga je

odlučeno da će, za početak, temelj arhivske građe Zavoda činiti pisani i drugi materijalni tragovi iz suvremenosti koji su od značaja za hrvatsku zajednicu u Vojvodini. Nju smo 2009. počeli, a 2023. nastavili sustavno prikupljati i arhivski pohranjivati u Zavodu.

I 2023. godine je vanjski suradnik Zavoda, master povijesti Vladimir Nimčević provodio istraživanje, prikupljanje i objavljivanje arhivskog gradiva. Prikupljena građa se objavljuje u tjedniku *Hrvatska riječ* te u nekoliko zbornika i časopisa u Hrvatskoj i Srbiji.

Vanjska suradnica Zavoda Nela Skenderović je radila na prikupljanju, sistematiziranju, popisivanju, stručnoj obradi arhivskog gradiva iz zaostavštine Bele Tikvickog, kulturnog djelatnika iz Subotice.

Donacija građe iz ostavštine Matije Poljakovića

U povodu 50. obljetnice smrti poznatog subotičkog dramskog pisca iz redova hrvatske zajednice Matije Poljakovića (1909. – 1973.), Zavod su 15. ožujka, posjetile njegove unuke Gordana Poljaković Dafna i Nina Milosavljević. One su ovom prigodom pozdravile projekt digitalizacije knjiga njihova djeda Matije te ZKVH-u darovale dio njegove ostavštine (knjige i rukopisi). Ovom sastanku nazočili su i predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća i NIU *Hrvatska riječ*.

2.2. Digitalizacija knjiga i periodike

Kapitalni projekt „Digitalizacija hrvatske kulturne baštine u Vojvodini“ Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata pokrenuo je tijekom 2016. godine. Digitalizacija arhivske, knjižnične i muzejske građe Hrvata u Vojvodini i izgradnja digitalne zbirke je razvojni projekt koji će omogućiti veću dostupnost građe za buduća istraživanja i publiciranje tako stečenih znanja o hrvatskoj zajednici u Vojvodini. Zavod je tijekom 2023. godine uspio digitalizirati sadržaj vezan uz osobe čije su se obljetnice rođenja ili smrti obilježavale kroz projekt *Godine novog preporoda*. Ukupno je digitalizirano i objavljeno **49** naslova monografskih publikacija te **104** sveska *Miroljuba*, lista HKUPD-a *Vladimir Nazor* iz Sombor.

Digitaliziran opus Matije Poljakovića

Najpopularniji subotički kazališni pisac Matija Poljaković preminuo je prije pedeset godina, 15. ožujka 1973. u Zagrebu. Ovim je povodom Zavod digitalizirao njegove knjige i postavio ih na mrežne stranice gdje se mogu pronaći i čitati sljedeći naslovi: *Kao suncokreti* (Zagreb, 1952.); *Niko i ništa, Vašange i Č'a Bonina razgala* (Subotica, 1953.); *Par žutih cipela* (Subotica, 1961.); *Komedije* (Subotica, 1961.); *Ta naša djeca* (Subotica, 1962.); *Četiri komedije* (Subotica, 1963.); *Kad Bog đavlu kumuje i druge komedije* (Subotica, 1964.); *Par žutih cipela i druge komedije* (Zagreb, 1973.); *Izabrane drame* (Subotica, 2008.); *Izabrane drame II.* (Subotica, 2010.); *Izabrane drame III.* (Subotica, 2011.).

Digitaliziran dio djela biskupa Lajče Budanovića

Od travnja 2023. godine djela subotičkog biskupa Lajče Budanovića mogu se čitati na internetskom portalu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Povod za digitalizaciju dijela opusa biskupa Budanovića je 150. obljetnica njegova rođenja, a čitati se mogu: *Velika slava Božja u molitvama i pismama : kršćansko-katolički molitvenik* (1908.), *Bog : čitaj pa se misli* (1927.), *Sv. Ispovijed i Pričest* (1927.), *Obred posvećenja biskupa. Ovaj opis izdat je prilikom posvećenja presvijetloga g. biskupa Lajče Budanović u Subotici, 1. maja 1927. godine, Budite svijesni katolici* (1928.), *Jubilarno hodočašće u Rim : prigodom 50. godišnjice misništva sv. oca pape Pija XI. 1929., Adventske i božićne pisme iz Velike slave Božije* (1935.), *Molitve i pisme korizmene, uskršnje i duhovske iz Velike slave Božije* (1936.), *Pisme o imenu i Srcu Isusovu u sakramentske iz Velike slave Božije* (1936.), *Mala slava Božja za učenike* (1936., 1938.), *Mala slava Božja. Za učenike i za ostalu omladinu* (1942., 4. izd. 1943.) te *Mala Slava Božja : Napivi za pisme* (Izdao Lajčo Budanović kapelan u Novom Sadu (Ujvidék), rukopis, note).

Digitalizacija knjiga tijekom godine

Na internetskom portalu Zavoda, poddomeni *Digitalizirana baština – knjige*, nalaze se i sljedeći naslovi: Matija Evetović: *Život i rad biskupa Ivana Antunovića narodnog preporoditelja* (Subotica, 1935.), Balint Vujkov: *Prašina po dugama* (Subotica, 1971.), Geza Kikić: *Antologija proze bunjevačkih Hrvata* (Zagreb, 1971.) i *Antologija poezije bunjevačkih Hrvata* (Zagreb, 1971.), Ivanka Rackov: *Iz pozorišnog albuma Subotice* (Subotica, 1977.), Ive Prčić: *Subotica i Bunjevci : da se zna i ne zaboravi* (Subotica, 1936.), *Bunjevačke narodne pisme* (Subotica, 1939.) i *Bunjevačke narodne pisme* (Subotica, 1971.), *Hrvatsko-mađarska nagodba : XXX. Zak. čl. iz god. 1868* (Novi Sad, 1937.), *Pravila Katoličkog subotičkog kruga* (Subotica, 1896.).

Digitalizirano je 15 svezaka *Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*, najznačajnijeg projekta koji leksikografski obrađuje prošlost i sadašnjost Hrvata u međurječju Dunava i Tise, od Senandrije (srpski Sentandreja, mađ. Szentendre) na sjeveru, do Novoga Sada na jugu.

Somborski list Miroljub može se čitati na mrežnoj stranici ZKVH-a

Na mrežnim stranicama Zavoda nalazi i digitalizirani list Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva *Vladimir Nazor* iz Sombora pod nazivom *Miroljub*. List je počeo izlaziti 1998. godine i još uvijek redovito izlazi kao tromjesečnik. Do sada su, za 25 godina izlazenja lista, objavljena 103 broja i jedan jubilarni broj.

Sadržaj 13. *Godišnjaka za znanstvena istraživanja ZKVH-a* dostupan je i na internetskom portalu ZKVH-a.

Informirajući redovito javnost o gradivu dostupnom na svojim mrežnim stranicama <http://zkvh.org.rs/index.php/digitalizacija>, Zavod ujedno upućuje sve zainteresirane na njegovo slobodno korištenje.

2.3. Zavičajna knjižnica *Biblioteca Croatica*

U Zavičajnoj knjižnici *Biblioteca Croatica* Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata tijekom 2023. godine nastavljeno je prikupljanje monografskih i periodičnih publikacija kao i uvezivanje zavičajne periodične građe. Za 2023. godinu sačinjen je izvještaj za matičnu Gradsku knjižnicu Subotica odnosno za Narodnu biblioteku Srbije.

Zavod je u dva navrata odnio obavezne primjerke svojih objavljenih publikacija biblioteci Matice srpske, a donirao je svoja izdanja i Biblioteci „Karlo Bjelicki“ u Somboru.

Zavod je nastavio razmjenu svojih časopisa s institucijama i pojedincima u Hrvatskoj, Mađarskoj i BiH.

„Biblioteca Croatica“ osnovana je 2016. godine, a nakon preseljenja fonda zbog adaptacije prostora sve su publikacije nanovo složene na police. U listopadu 2023. varaždinska tvrtka Point d.o.o. donirala je Zavodu program MetelWin, te smo završili s unosom podataka o knjigama naše „Bibliotece Croaticae“ i započeli reviziju fonda.

Biblioteca Croatica ZKVH-a u programu prekogranične suradnje s projektom Knjižnice u funkciji kulturne i znanstvene suradnje

U Osijeku su 11. srpnja uručeni ugovori za projekte koji se realiziraju iz Programa prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Republike Srbije za 2023. godinu Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU. Sredstva za projekt pod nazivom *Knjižnice u funkciji kulturne i znanstvene suradnje* primili su Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet (vodeći partner) i Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata (partner), a ugovor su potpisali dekan dr. sc. Ivan Trojan i v. d. ravnateljice ZKVH-a Katarina Čeliković.

Radovi na adaptaciji i uređenju Zavičajne knjižnice *Biblioteca Croatica* u Zavodu započeli su krajem srpnja mjeseca i uspješno završeni te su sredstva opravdana. Osim knjižnice kompletno je uređen unutarnji dio Zavoda te dio fasade. Kao završnica projekta, 21. listopada, u studijskom posjetu ZKVH-u boravili su profesori s osječkog Filozofskog fakulteta predvođeni dekanom prof. dr. sc. Ivanom Trojanom.

Opremanje i revizija Zavičajne knjižnice „Biblioteca Croatica“ dovršeno je sredstvima putem natječaja Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Republike Srbije.

2.4. Bibliografsko praćenje knjiške produkcije

Nastavljeno je bibliografsko praćenje aktualne knjiške produkcije, kao stalna aktivnost na planu ustrojavanja bibliografskoga praćenja aktualne produkcije na hrvatskom jeziku, a kao procesa izrade kritičke i cjelovite bibliografije vojvođanskih Hrvata. I 2023. godine praćena je zapisana godišnja knjiška produkcija Hrvata u Vojvodini (Srbiji) te prezentirana na Danima hrvatske knjige i riječi – danima Balinta Vujkova (listopad).

2.5. Internetsko arhivsko gradivo

Sadržaj internetskog portala Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (www.zkvh.org.rs) redovito je punjen aktualnim informacijama, od najava događanja sve do objava širih vijesti. Redovito su ažurirani i podaci o hrvatskim udrugama kulture. Portal nudi i pregled svih trinaest brojeva *Godišnjaka za znanstvena istraživanja*, a tekstovi iz *Godišnjaka* grupirani su po znanstvenim disciplinama. Od 2022. godine dostupan je i Časopis za književnost i umjetnost *Nova riječ*, godišta od 2013. do 2022. godine.

Nova WEB stranica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (www.zkvh.org.rs) pokrenuta lipnja 2022. godine donosi nove sadržaje i rubrike. Među njima je od svibnja 2023. godine i dio stranice koji se odnosi na časopis za književnost i umjetnost *Nova riječ* i nalazi se na lokaciji: **Izdavaštvo – Časopisi – Nova riječ**.

Sadržaji *Nove riječi* i *Godišnjaka* objavljuju se na WEB stranici Zavoda kako bi se osnažila diseminacija sadržaja o Hrvatima u Vojvodini i tako barem djelomice otklonili deficiti na tome području.

Osim internetske web-stranice, Zavod objavljuje i sadržaje na svom YouTube kanalu koji nudi brojne sadržaje, od snimaka festivala i razgovora s osobama iz svijeta kulture, do virtualnih izložaba.

3. Nastavak institucionalizacije, organizacijsko koordiniranje i povezivanje akademske likovne i glazbene umjetnosti kao i književne scene, te produkcija izložaba, koncerata i nastavak izlaženja časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ*

Ovaj segment do početka rada Zavoda, to jest do 2009. godine, unutar institucionalne strukture u kulturi hrvatske zajednice ni na koji način nije bio ustrojen ili organiziran. Zavod je na početku svojega rada, na temelju svojih programskih dokumenata, realizirao prve, vjerujemo, odlučujuće korake na tome planu. U tom smislu, učinjeni su naporu u sagledavanju prirode te scene, zatim dinamike i vrste događaja, kao i njihovih posljedica, te dosega aktivnosti u ovim područjima, radi što osmišljenijeg djelovanja u ovome segmentu aktivnosti Zavoda. Tijekom 2023. Zavod je u ovom segmentu imao manje aktivnosti zbog adaptacije prostora i manjeg broja uposlenih osoba.

U likovnom segmentu Zavod je otkupio u trajno vlasništvo originalnu sliku autora Gustava Matkovića, pod nazivom: „Barža na Dunavu“, ulje na platnu, dimenzije 80 cm x 64 cm, u svrhu stvaranja fundusa likovnih djela hrvatskih umjetnika.

Izložba *Lica Bačke* autora Augustina Jurige u Osijeku

Izložba fotografija *Lica Bačke* poznatog subotičkog fotografa Augustina Jurige priređena je u Osijeku prigodom Međunarodnog okruglog stola (2. lipnja). Izložbu je otvorila v. d. ravnateljice ZKVH-a Katarina Čeliković, a prisustvovao je i sam autor.

Izložba *Otisak misli* Darka Vukovića u Hrvatskom domu – Matici

Tri profesionalne hrvatske institucije – HNV, ZKVH i NIU *Hrvatska riječ* – organizirale su 21. prosinca u svojem sjedištu u Subotici zajednički zabavno-kulturni program naslovljen *Ususret Božiću u Matici*. Program u Hrvatskom domu – Matici otvoren je izložbom Darka

Vukovića pod nazivom *Otisak misli*, koju je priredio ZKVH povodom desete obljetnice od izlaska časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ*. Ovom prigodom svoje stihove kazivale su pjesnikinje Josipa Dević i Nevena Baštovanović, a u glazbenom dijelu nastupila je flautistica Lucija Vukov.

Časopis za književnost i umjetnost *Nova riječ*

Dvobroj časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ* 1-2 za 2023. godinu na blizu 350 stranica donosi bogat sadržaj, upotpunjen grafičkim priložima magistra grafičkog dizajna i profesora na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu Darka Vukovića.

Jedanaesto godište *Nove riječi* otvara cjelina pod nazivom *Književna kritika* u kojoj glavni urednik časopisa Tomislav Žigmanov predstavlja panoramu književne kritike i kritičara u suvremenoj hrvatskoj književnosti u Vojvodini. Ovo poglavlje svojim opsegom zauzima skoro trećinu sadržaja ovogodišnjeg broja časopisa, a nakon uvodnog teksta slijede tekstovi koje potpisuju sljedeći kritičari: Geza Kikić, Lazar Merković, Vojislav Sekelj, Milovan Miković, Katarina Čeliković, Zlatko Romić, Zvonko Sarić, Tomislav Žigmanov, Davor Bašić Palković, Ivana Andrić Penava, Nevena Mlinko, Darko Baštovanović, Klara Dulić Ševčić i Vladimir Nimčević. U cjelini *Nagrađene kratke priče* sa natječaja za najbolju neobjavljenu priču nadahnutu djelom Antuna Gustava Matoša ili njegovim životom objavljene su 3 najbolje: *Utjeha kose* autorice Slavice Sarkotić, *Martina svjetla svijeta* Tomislava Žigmanova i pobjednička priča *Ratni izvjestitelj* autora Stjepana Tomaša. Cjelina *Književna susretanja* donosi izbor lirike Društva hrvatskih književnika Herceg-Bosne, među kojima su predstavljeni stihovi Ružice Soldo, Mira Petrovića, Ivana Sivrića, Miljenka Stojića i Jose Živkovića-Soje. *Građa hrvatske književnosti u Vojvodini* posvećena je 120. obljetnici Martina Robotića, nedovoljno poznatog književnika u rodnoj Vojvodini, o kojem uvodni tekst donosi Goran Pavlović, a potom su ovdje i dva Robotićeva dramska teksta: *Grdenovo carstvo*, pozorišna priča u tri čina, i *Dukati*, šala u jednom činu. *Kritičko iščitavanje hrvatske književnosti u Vojvodini* donosi rad Vladimira Nimčevića koji piše na temu prosvjete Bunjevaca od 1870. do 1930. Cjelina *Tragovima umjetnika* posvećena je 20. obljetnici smrti slikara i likovnog pedagoga Stipana Šabića, o čijem životu i djelu piše Branimir Kopilović. U rubrici *Hrvatska knjiga u 2022. godini* predstavljena je aktualna knjiška produkcija u Hrvatskoj i Srbiji. Neven Ušumović predstavlja hrvatsku knjigu u 2022. godini, a o *Knjiškoj produkciji Hrvata u Srbiji 2022. – 2023.* piše Zlata Vasiljević. U cjelini *Čitanja književne produkcije* časopis donosi 21 prikaz knjiga suvremenih književnih i publicističkih naslova. Suradnici časopisa u ovoj rubrici su: Senka Davčik, Darko Baštovanović, Zlatko Romić, Davor Bašić Palković, Katarina Čeliković, Nevena Baštovanović, Ivana Andrić Penava, Tomislav Šovagović, Mirko Ćurić, Zoltan Sič, Ljubica Vuković Dulić, Vladimir Nimčević i Zlata Vasiljević. *Kulturno-društveni dokumentarij (prosinac 2022. – studeni 2023.)* završno je poglavlje *Nove riječi* koje je tradicionalno zabilježila Bernadica Ivanković. Lektorice su Katarina Čeliković i Ivana Petrekanić Sič, a korekturu časopisa uradio je Mirko Kopunović.

4. Produkcija novih i koordinacija postojećih kulturnih događaja Hrvata te njihova veća vidljivost

Tijekom 2023. u okviru programa obilježavanja „Godine hrvatskih velikana (i događaja) u Vojvodini“ odnosno Godine novog preporoda, Zavod je obilježio nekoliko važnih obljetnica, uz brojne napise kako u tjedniku *Hrvatska riječ*, tako i na svojoj mrežnoj stranici.

Obilježena 150. obljetnica rođenja biskupa Lajče Budanovića

U okviru Godine novog preporoda Hrvata u Srbiji i pod sloganom *Znam tko sam – Graditelj*, u Subotici je obilježena 150. obljetnica rođenja biskupa Lajče Budanovića (Bajmak, 27. III. 1873. – Subotica, 16. III. 1958.). Proslava ovog velikog jubileja započela je 26. ožujka svetom misom u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske, a nastavljena 27. ožujka u Velikoj vijećnici Gradske kuće svečanom akademijom. Na inicijativu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata program su zajednički organizirali ZKVH, HNV, Subotička biskupija, Katoličko društvo *Ivan Antunović* i NIU *Hrvatska riječ*. U okviru svečane akademije nastupili su: kerske kraljice

koje je pripremila s. Silvana Milan, zbor iz Bajmaka pod ravnanjem Bele Anišića, solistica Aleksandra Ušumović uz klavirsku pratnju Viole Biró i Katedralni zbor *Albe Vidaković* pod ravnanjem mo. Miroslava Stantića.

Petnaest godina od osnutka ZKVH-a i Dan Zavoda

Od 2023. godine, 29. ožujka bit će obilježavan kao *Dan Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata*. Ove je godine to učinjeno otkrivanjem nove ploče s nazivom ove institucije uz nazočnost predstavnika osnivača, hrvatskih profesionalnih institucija te Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici.

Sedmi Dani Antuna Gustava Matoša u nekoliko država

Manifestacija posvećena jednom od najvećih hrvatskih književnika Antunu Gustavu Matošu (Tovarnik, 13. lipnja 1873. – Zagreb 17. ožujka 1914.), pod nazivom *7. Matoševi dani* održana je od 7. do 13. lipnja u znaku 150. obljetnice njegova rođenja. Ipak, ova je manifestacija počela 23. veljače i to prvi puta u Kačmaru (Mađarska), kada su formalno počeli *7. Matoševi dani* u Matoševom obiteljskom ishodištu.

Organizatori ove manifestacije su Društvo hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, Osijek, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica, Općina Tovarnik, Hrvatsko kulturno-umjetničko-prosvjetno društvo „Matoš“ – Plavna, Seoska i Hrvatska samouprava Kačmara, Zaklada *Antun Gustav Matoš* Beograd i Osnovna škola *Antuna Gustava Matoša* Tovarnik. Pokrovitelji manifestacije su Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Županija vukovarsko-srijemska, Općina Tovarnik i Središnji državni ured za Hrvate izvan RH.

Povodom 150. obljetnice Matoševa rođenja organizatori su raspisali natječaj za najbolju kratku priču nadahnutu životom ili djelima Antuna Gustava Matoša. Tiskane su i dvije knjige: *Domovini iz tuđine* i *Iverje*.

Program održan u Tovarniku, 7. lipnja, počeo je polaganjem vijenaca na Matoševu bistu i umjetničkim programom *Matoš se vraća kući: Susret starih prijatelja*, koji su pripremili učenici OŠ *Antuna Gustava Matoša*. Program je nastavljen 10. lipnja u Fondaciji *Antun Gustav Matoš* u Beogradu, mjestu u kojem je u dva navrata Matoš živio i stvarao (1894. – 1898. i 1904. – 1908.). Knjigu *Domovini iz tuđine* predstavila je njezina urednica i v. d. ravnateljice ZKVH-a, kao nakladnika Katarina Čeliković, a potom je odigran multimedijalni performans *Voyage s Matošem* Književno-teatarskog kružoka Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ iz Subotice. Nakon Beograda *Matoševi dani* nastavljeni su 11. lipnja u Plavni, rodnom mjestu njegovog oca. Misa za Matoša održana je u crkvi sv. Jakova, a domaćin u Plavni bio je HKUPD *Matoš*. Posljednja u nizu stanica gdje je proslavljena 150. obljetnica rođenja A. G. Matoša bio je Zagreb, s programom priređenim 13. lipnja, na njegov rođendan. Središnji događaj priređen je u Društvu hrvatskih književnika gdje je, među ostalim, prikazan dokumentarni film Mihaela Kelbasa *Od Kačmara do Zagreba*. Te još jednom izveden multimedijalni performans *Voyage s Matošem* KTK-a, koji je, kao i u Beogradu, naišao na izuzetan prijem publike među kojima je bilo onih koji su bili uvjereni da se radi o glumcima osječkog HNK-a. U svim programima kao suorganizator i sudionik sudjelovala je Katarina Čeliković a u nekima i tajnik Josip Bako.

U području **prezentacije književnog stvaralaštva i objavljenih publikacija**, djelatnici Zavoda sudjelovali su ili organizirali predstavljanja svojih knjiga kao i knjiga drugih nakladnika, što je plod kvalitetne suradnje s drugim institucijama i udrugama.

ZKVH bogatim programom nastupio na manifestaciji Noć knjige u Hrvatskoj matici iseljenika

U sklopu manifestacije dan i *Noć knjige* Hrvatska matica iseljenika priredila je svečano predstavljanje dviju knjiga *Hrvati u Banatu: doseljavanje, tradicijska baština i identitet* (2022.) i „*Identitet srijemskih Hrvata kroz prizmu tradicijske baštine* (2020.) koje je održano u punoj Velikoj dvorani Hrvatske matice iseljenika u Zagrebu 21. travnja. Uz pozdravne riječi Matičina zamjenika ravnatelja dr. sc. Ivana Tepeša, ministra za ljudska i manjinska prava te društveni dijalog u Vladi Republike Srbije i bivšeg ravnatelja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Tomislava Žigmanova, izaslanika predsjednika Vlade RH dr. sc. Milana Bošnjaka, o knjigama su govorili: dr. sc. Robert Skenderović, znanstveni savjetnik Hrvatskog instituta za povijest, prof. dr. sc. Milana Černelić, te u ime sunakladnika v. d. ravnateljice Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata prof. Katarina Čeliković, i izv. prof. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Voditeljica promocije bila je Vesna Kukavica, rukovoditeljica Odjela za nakladništvo HMI.

Svečanosti su nazočili brojni ljubitelji znanstvene i lijepe knjige iz akademske zajednice Zagreba i javnog života Republike Hrvatske, među kojima izdvajamo zastupnicu i predsjednicu Odbora za Hrvate izvan RH u Hrvatskom saboru gđu Zdravku Bušić, veleposlanicu Republike Srbije u Hrvatskoj gđu Jelenu Milić, izaslanicu ministra vanjskih i europskih poslova prof. dr. sc. Vandu Babić Galić, predsjednika Upravnog vijeća HMI gosp. Milana Kovača, prodekanicu Filozofskoga fakulteta izv. prof. dr. sc. Dolores Grmača, predstavnicu Ministarstva kulture i medija Ivu Mostarčić, i predstavnicu Ministarstva znanosti i obrazovanja gđu Ivanu Prosinečki.

Program je nastavljen svečanim otvorenjem Izložbe nematerijalne kulturne baštine Hrvata u Srbiji pod znakovitim nazivom *Živa baština*. Na kraju predstavljanja monografija publici je prezentiran petominutni film o nematerijalnoj kulturnoj baštini Hrvata u Vojvodini. Prigodni kulturno-umjetnički program izveli su zagrebački studenti iz Subotice Martina Čeliković i Petar Huska. Program je nastavljen *Čitalačkim maratonom*. U nastavku manifestacije slijedilo je u Maloj dvorani HMI otvorenje impresivne izložbe nakladničke djelatnosti Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata s više od sedamdeset reprezentativnih monografija iz svih grana ljudske djelatnosti Hrvata u Srbiji. Čitali su se odlomci iz istoga dana predstavljenih knjiga *Hrvati u Banatu: doseljavanje, tradicijska baština i identitet* i *Identitet srijemskih Hrvata kroz prizmu tradicijske baštine*. Prelistavanje knjiga organizirano je u Maloj dvorani HMI, u intimnijem ozračju uz izložbu cjelokupne nakladničke djelatnosti ZKVH-a povodom 15 godina od osnutka institucije.

Monografija o banatskim Hrvatima predstavljena u Opovu i Starčevu

Predstavljanje monografije *Hrvati u Banatu: Doseljavanje, tradicijska baština, identitet* priređeno je u Opovu i Starčevu u nedjelju, 29. siječnja. Četvrta je ovo knjiga u nizu nastala kao plod terenskog etnološkog istraživanja među Hrvatima u Vojvodini. Monografiju su predstavile glavna urednica izv. prof. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta, Katarina Čeliković, Katica Naglič, te studentice Adrijana Puškarić i Valentina Jagetić, studentice koje su bile na terenskom istraživanju ponovno su se susrele sa svojim kazivačima. Moderatorica je bila Klara Dulić Ševčić.

Predstavljen dvobroj časopisa Nova riječ za 2022.

Dvobroj časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ* za 2022. godinu, predstavljen je u Subotici 13. veljače, u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata. O sadržaju novog dvobroja govorili su v. d. ravnateljice ZKVH-a i izvršna urednica *Nove riječi* Katarina Čeliković, suradnik časopisa i pjesnik Darko Baštovanović te suradnik Davor Bašić Palković. Posebna gošća promocije bila je glavna i odgovorna urednica osječkog časopisa *Književna revija* Tatjana Ileš iz Osijeka.

ZKVH na Sajmu knjiga u Novom Sadu

Zavod je 13. ožujka predstavio svoja najnovija izdanja i na Sajmu knjiga u Novom Sadu. Osim u sklopu izložbe na štandu resornih pokrajinskih tajništava, izdanja ovog nakladnika predstavljena su i na središnjoj sajamskoj pozornici. ZKVH predstavio je novi dvobroj *Nove riječi*, trenutno jedinog časopisa za književnost i umjetnost u kulturnom prostoru vojvođanskih Hrvata. U predstavljanju su nastupili Katarina Čeliković, Darko Baštovanović, a gost je bio pjesnik Branislav Živanović.

Predstavljanje kataloga o tradicijskoj kulturi u Tavankutu

Katalog *52 nedilje tradicijske kulture u Tavankutu* su predstavili 12. srpnja v. d. ravnateljice Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Katarina Čeliković, predsjednik HKPD-a „Matija Gubec“ Ladislav Suknović i tajnik udruge te nositelj projekta Ivica Dulić.

Predstavljanje monografije o srijemskim Hrvatima

U dvorani *Kata* u župi Sot 18. srpnja predstavljena je monografija *Identitet srijemskih Hrvata u Srbiji*. Monografiju je predstavila v. d. ravnateljica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Katarina Čeliković.

ZKVH i NIU Hrvatska riječ na Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Novinsko-izdavačka ustanova *Hrvatska riječ* iz Subotice predstavili su 23. listopada svoja najnovija izdanja na Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu, kao najznačajnijoj regionalnoj manifestaciji vezanoj uz knjigu i nakladništvo. ZKVH je predstavio ediciju *Izabrana djela Balinta Vujkova*, koju od 2017. zajednički objavljuje s Hrvatskom čitaonicom iz Subotice. Do sada je tiskano sedam knjiga (bajke, pripovijetke i basne), a najnovija knjiga nosi naziv *Resto i Tumač*. O ediciji su govorili Zlatko Romić, koji je sačinio izbor sadržaja u svih dosadašnjih sedam knjiga, i predsjednica Organizacijskog odbora *Dana Balinta Vujkova* i v. d. ravnateljice ZKVH-a Katarina Čeliković. Moderatorica je bila Senka Davčik.

Književni salon u Somboru

Dani hrvatske knjige i riječi – Dani Balinta Vujkova počeli su 25. listopada *Književnim salonom* koji je priređen u Gradskoj biblioteci „Karlo Bijelicki“ u Somboru. Predstavljen je zbornik radova s prošlogodišnjeg stručno-znanstvenog skupa posvećenog temi *storytellinga* kao i knjiška produkcija Hrvata u Srbiji *Od Dana do Dana*. Zbornik je predstavila urednica Katarina Čeliković, a Anđelija Pruginić iz somborske knjižnice govorila je o projektu u koji su bili uključeni somborski učenici, a cilj je bio da na zanimljiv način upoznaju povijest Sombora. Katarina Čeliković je predstavila i sedmu knjigu iz edicije *Izabrana djela Balinta Vujkova*. Zavod je darovao knjižnici u Somboru veći broj knjiga, koje će činiti dio fonda ove knjižnice i bit će, nakon obrade, dostupne korisnicima knjižnice. Knjišku produkciju Hrvata u Srbiji „Od Dana do Dana“ predstavila je glavna i odgovorna urednica tjednika *Hrvatska riječ* Zlata Vasiljević. Moderatorica je bila Bernadica Ivanković.

Nagrade ZKVH-a

Zavod je i 2023. utemeljio dva povjerenstva za dodjelu dviju književnih nagrada koje su uručene na 22. Danima hrvatske knjige i riječi – danima Balinta Vujkova (28. listopada).

Zavod je dodijelio nagradu za najbolju knjigu 2022. godine na hrvatskome jeziku, koja nosi ime središnje osobe hrvatske književnosti, znanosti i publicistike iz 18. stoljeća Emerika Pavića. Povjerenstvo Zavoda za izbor najbolje knjige objavljene 2022. godine, u sastavu: Ljubica Vuković Dulić kao predsjednica te članovi Davor Bašić Palković i Dalibor Mergel, proglasilo je najboljom znanstvenu monografiju *Hrvati u Banatu: doseljavanje, tradicijska baština, identitet* glavne urednice dr. sc. Marijete Rajković Ivete. Monografija je sunakladnički projekt Filozofskog fakulteta u Zagrebu – Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju, FF-pressa i ZKVH-a, a nastala je kao rezultat etnoloških istraživanja među banatskim Hrvatima, koje su provodili studenti etnologije i kulturne antropologije Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Međunarodno povjerenstvo za trijenalnu nagradu za najbolju knjigu poezije *Antun Gustav Matoš* za razdoblje 2020. – 2022., koje čine predsjednica Klara Dulić Ševčić, master prof. srpskog jezika i književnosti iz Subotice, te članovi: Mirko Ćurić, književnik iz Đakova i Mirjana Crnković Horvat, master edukacije filozofije i master edukacije hrvatskog jezika i književnosti iz Tavankuta, najboljom je proglasilo knjigu poezije *Vinjete Bola* pjesnikinje Nevene Mlinko.

Veća vidljivost kulture Hrvata u Vojvodini – internetski portal ZKVH-a

Internetske stranice Zavoda – www.zkvh.org.rs, nezaobilazne su u medijskom kulturnom prostoru i prepoznate kao snažno sredstvo za prezentaciju kulture vojvođanskih Hrvata. Na internetskim stranicama Zavoda objavljene su informacije vezane za aktivnosti Zavoda i kulturnu scenu hrvatske zajednice u Vojvodini, relevantnih vijesti iz RH i RS, kao i najava raznih kulturnih događaja, natječaja i tekstova vezanih za udruge u kulturi vojvođanskih Hrvata i njihove manifestacije, kulturnu baštinu, povijest i slično. Značajan broj vijesti i informacija prenesen je s naših stranica u drugim medijima, te na web stranicama Hrvatske matice iseljenika i drugih medija u Hrvatskoj i Srbiji, čime je njihova čitanost, a time i vidljivost kulturne scene vojvođanskih Hrvata, značajno povećana, što nam je i primarni cilj. Svjesni smo da ovaj uspjeh ne bismo mogli postići sami, stoga ističemo činjenicu da je veliki dio sadržaja objavljenih na portalu djelo novinara koji djeluju unutar hrvatske zajednice u Vojvodini. Zahvaljujući uspostavljenoj suradnji s novinarima Novinsko-izdavačke ustanove „Hrvatska riječ“, reobjavljivali smo njihove novinske priloge iz područja kulture, s prilagodbama ili bez njih, na našim internetskim stranicama.

Zavod je izradio Kalendar manifestacija kulture Hrvata u Srbiji za 2023. godinu kako bi udrugama i pojedincima bilo olakšano planiranje vlastitih događaja.

Zavod je od početka veljače 2013. prisutan i na društvenim mrežama, osobito na Facebooku, gdje ima i vlastitu stranicu, čime su sadržaji približeni još široj publici, a time je i posjećenost internetskog portala iznimno porasla. Od 2020. Zavod se pojavljuje i na Instagramu.

Velika je aktivnost zabilježena i na kanalu Zavoda na YouTubeu, na kojem su objavljene virtualne izložbe, promo film o nematerijalnoj kulturnoj baštini ali i snimke događaja hrvatskih udruga kulture, kao što su festivali i sl.

Promocija Zavoda i hrvatske kulture u medijima

Vidljivost rada Zavoda bila je 2023. godine iznimno osnažena. Naime, više je televizijskih ekipa dolazilo u Zavod ili tražilo izjave povodom programa ili nagrade koju je primila Katarina Čeliković. Ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković imala je i nekoliko objavljenih intervjua, a i sama je sudjelovala u predlaganju osoba za snimanje priloga o hrvatskoj kulturi. Zavod je tako sudjelovao u sljedećim emisijama: „Lepota različitosti“ (veljača), „Globalna Hrvatska“ (veljača), emisija „Građanin“ (veljača), TV Panon o hrvatskoj zajednici u Srbiji (ožujak), emisija „Pozitivno“ HRT-a o franjevačkoj knjižnici u Subotici (travanj), emisija „Građanin“ o slikarici Ciliki Dulić Kasiba (svibanj), izjava za RTV o elaboratu o hrvatskoj drami u subotičkom kazalištu (lipanj), RTS – emisija o hrvatskoj manjini (listopad), emisija „Da nam nije...“ posvećena hrvatskoj nacionalnoj manjini – TV Mreža (sudjelovale Katarina Čeliković i Mira Temunović), uključenje Katarine Čeliković u program Radio Pečuha (lipanj), u emisiji „Hrvatska rič iz Vojvodine“ na Plavoj vinkovačkoj televiziji o temi kazališta (kolovoz).

Katarina Čeliković dala je intervju za *Reviju Dužijanca* i za *Hrvatsku riječ* te za Portal Hrvatsko kulturno vijeće u Zagrebu (novinar Tomislav Šovagović).

5. Suradnja s drugim institucijama u Vojvodini/Srbiji, Hrvatskoj i Mađarskoj

Zavod je i tijekom 2023. realizirao više programa u suradnji s drugim institucijama. Sudjelovao je i u osmišljavanju i organizaciji praznika hrvatske zajednice u Vojvodini, Srbiji: blagdan sv. Josipa (Hrtkovci, 19. ožujka), u povodu Dana rođenja Ivana Antunovića (Subotica, obilježeno 30. lipnja), Praznik hrvatske zajednice u Republici Srbiji – Dan rođenja bana Josipa Jelačića – proslavljen je u Novom Sadu 15. listopada u okviru manifestacije „Srijemci Srijemu“ koja je okupila brojne hrvatske udruge kulture s područja Srijema, Dan prvog saziva HNV-a (15. prosinca). Zavod je logistički pomogao realizaciju zajedničkih manifestacija *Srijemci Srijemu* i *Šokci i baština* (Bereg, 20. listopada).

Katarina Čeliković, Josip Bako, Klara Dulić Ševčić i Senka Davčik su tijekom godine bili na više manifestacija u Vojvodini (Srbiji) i u Hrvatskoj. Bili su na sljedećim

manifestacijama: Dani biskupa Ivana Antunovića u Subotici (13. 1. Katarina Čeliković položila cvijeće na bistu, XXXI. *Razgovor*, 19. 1., Josip Bako); Predstavljanje rada Nele Skenderović u HKC-u „Bunjevačko kolo“ (21. 3., Katarina Čeliković); Otvaranje novih prostorija ZKV Slovaka u Novom Sadu (23. 3., Katarina Čeliković); Dalmatinska večer u HKC-u „Bunjevačko kolo“ (14. 4., Katarina Čeliković); Susret društava „Matija Gubec“ u Tavankutu (13. 5., Katarina Čeliković); Predstavljanje knjige s. Blaženke Rudić, dominikanke u crkvi sv. Jurja u Subotici (19. 5., Katarina Čeliković); Oproštajni koncert Josipa Jurce u Rumi (27. 5., Katarina Čeliković); Otvaranje novih prostorija ZKV Rusina u Novom Sadu (6. 6., Katarina Čeliković), Dužijanca malenih u Subotici (18. 6., Katarina Čeliković); Svečano otvorenje Hrvatskog doma – Matice (23. 6., Katarina Čeliković); Obilježavanje 100 godina Družbe Kćeri milosrđa u Subotici (1. – 2. 7., Katarina Čeliković); Prijam prvaka u Matici (1. 9., Katarina Čeliković); Godišnjica udruge u Surčinu (3. 9., Katarina Čeliković); Predstavljanje knjige Franje Ivankovića u župi sv. Jurja (13. 9., Katarina Čeliković); Lira naiva – susret hrvatskih pučkih pjesnika, Podcrkavlje/HR (16. 9., Katarina Čeliković); 23. Festival bunjevački pisama (24. 9., Katarina Čeliković); Posjet predstavnika iz Pleternice Matici, Zavodu, Hrvatskoj glazbenoj udruzi – povodom suradnje (25. 9., Katarina Čeliković); Deseta Likovna kolonija u Šidu (29. 9., Katarina Čeliković); *Hosanafest* u Subotici (8. 10., Josip Bako); 250 godina crkve sv. Terezije u Subotici (Népkör, 13. 10., Katarina Čeliković); Posjet Matici Hrvata iz Crne Gore Zavodu (16. 10., Katarina Čeliković); Sunčana jesen života u Matici (17. 10., Katarina Čeliković); Predavanje o franjevcima u kapeli Crne Gospe (21. 10., Katarina Čeliković); Urbani Šokci, dani hrvatske kulture u Somboru (17. 11., Senka Davčik); Pokrajinska smotra recitatora u Subotici (18. 11., Josip Bako); Divanim šokački u Monoštoru (18. 11., Senka Davčik); Crkveni god sv. Elizabete Ugarske u Oповu (19. 11., Katarina Čeliković); Koncert klape *Šufit* u subotičkoj sinagogi (23. 11., Katarina Čeliković); Šokačko veče u Sonti (25. 11., Senka Davčik); Prisajedinjenje Vojvodine, Novi Sad (25. 11., Katarina Čeliković); Godišnji koncert „Jelačića“ u Novom Sadu (25. 11., Josip Bako, Katarina Čeliković); 27. Izložba božićnjaka u organizaciji Etnološkog odjela „Blaško Rajić“ pri Katoličkom društvu „Ivan Antunović“ (Subotica, 11. prosinca, Josip Bako); Praznik hrvatske zajednice – Dan izbora I. saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji (Subotica, 15. prosinca, Josip Bako).

5. 1. Međunarodna suradnja

Zavod za kulturu je i 2023. godine njegovao međunarodnu suradnju kako u znanstvenom segmentu, tako i u području promocije kulturnih proizvoda, od predstavljanja knjiga do izložbi i filmova.

Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini

Nastavljena je suradnja u programu Ciklusa hrvatskog filma u Vojvodini. U okviru ovog programa u kinu *Lifka* u Subotici prikazani su uspješni filmovi autora s Hrvatske radiotelevizije (16. rujna). Prikazana su dva dokumentarna filma iz programskog odjela Kultura HTV-a, emisije pučke i predajne kulture: *Hiša* i *Sonnyboy iz Stubičke Slatine*. Nakon prikazanih filmova, gosti ovog događaja, autori Ivo Kuzmanić, kao scenarist i redatelj, Aleksej Pavlovsky, kao urednik, scenarist i redatelj i Dušan Vugrinec, kao direktor fotografije oba filma, predstavili su svoje filmove. Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini odvija se u organizaciji Udruge za audiovizualno stvaralaštvo „Artizana“ u okviru programa međunarodne suradnje i u partnerstvu sa ZKVH-om te uz potporu Hrvatskog audiovizualnog centra i Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

ZKVH na Panonskom festivalu knjige u Osijeku

U sklopu brojnih programa prvog izdanja *Panonskog sajma knjige* u Osijeku, koji je održan od 24. do 28. svibnja u dvorani Gradski vrt, predstavio se i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice. Zavod je predstavio svoju djelatnost publici s naglaskom na nakladničku produkciju i svoja dva časopisa – *Godišnjak za znanstvena istraživanja* i *Časopis za*

književnost i umjetnost *Nova riječ*, a svoja izdanja predstavio je i na zasebnom sajamskom štandu.

Matičin i Zavodov program u sklopu Dana europske baštine 2023.

U program Dana europske baštine u Zagrebu uključena je *Živa baština – nematerijalna kulturna baština Hrvata iz Vojvodine*, inicijativom Odjela za nakladništvo Hrvatske matice iseljenika i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice (rujan-listopad).

Zavod raspisao natječaj: Snimi film mobitelom o nematerijalnoj kulturnoj baštini

S ciljem upoznavanja i očuvanja nematerijalne kulturne baštine Hrvata u Srbiji Zavod je raspisao natječaj za učenike osnovnih i srednjih škola primjeren suvremenom dobu. Snimanjem kratkih filmova mobitelom upoznaju, čuvaju i promoviraju baštinu i osvajaju nagrade.

ZKVH na 1. susretu hrvatske nacionalne manjine i Hrvata izvan domovine u Novalji na otoku Pagu

Na 1. susretu hrvatske nacionalne manjine i Hrvata izvan domovine na otoku Pagu u Novalji, održanom od 6. do 8. listopada, predstavljena je hrvatska zajednica u Mađarskoj. Izaslanstvo Hrvata iz Srbije predvodila je v. d. ravnateljice Zavoda Katarina Čeliković.

ZKVH na VI. Hrvatskoj književnoj Panoniji u Budimpešti

Pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske u Budimpešti je 30. studenoga i 1. prosinca 2023. godine održana VI. *Hrvatska književna Panonija* koja okuplja književnike, umjetnike, nastavnike i učenike iz Mađarske, Hrvatske, Srbije, Austrije i BiH. U bogatom programu svoju je poeziju predstavila Nevena Mlinko, a izveden je i multimedijalni performans *Voyage s Matošem* u izvedbi KTK-a iz HKC-a „Bunjevačko kolo“. Predstavljena je i naklada Zavoda. (Su)organizatori ove manifestacije su Croatica nonprofit kft., Budimpešta, Društvo hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski u suradnji sa Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj Pečuh, Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica, HOŠIG-om (Hrvatskim vrtićem, osnovnom školom i đačkim domom) Budimpešta, Panonskim institutom, Pinkovac i Srednjom strukovnom školom Antuna Horvata, Đakovo.

Predstavljeni rezultati prekogranične suradnje

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini organizirao je 18. ožujka, u Plavni prezentaciju realiziranih projekata Programa prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija. Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Filozofski fakultet iz Osijeka bili su partneri u projektu putem kojeg su osigurana sredstva za tehničko-materijalno opremanje hrvatskih udruga kulture, a jedan od najvažnijih proizvoda tog projekta bila je izložba *Živa baština* na kojoj su prezentirana 22 elementa, s reprezentativnim katalogom, te prezentacija na internetskoj stranici ZKVH-a.

Zavod je logistički i/ili materijalno-financijski pomogao

– realizaciju manifestacija: kviz Gradske knjižnice Subotica „Čitam i skitam“ (travanj), Dani Antuna Gustava Matoša u Plavni (lipanj), Zavitni dan u Vajskoj (2. srpnja), XII. Seminar bunjevačkog stvaralaštva (10. – 15. srpnja), „23. Festival bunjevački pisama“ (24. rujna), te u planiranju, pripremama i organizaciji 22. Dana Balinta Vujkova – dana hrvatske knjige i riječi (25. – 28. listopada). Zavod je dao donaciju za pomoć socijalno ugroženima uoči uskrasnih i božićnih blagdana 2023. godine preko Fondacije „Cro-fond“.

Logistička pomoć u realizaciji izložbe „S Božjom pomoći“ koju tradicionalno u okviru proslave Dužijance priređuju UBH „Dužijanica“ i KD „Ivan Antunović“ a ove godine i u suradnji sa Zavodom. Tema izložbe bila je „Stvarateljski opus biskupa Lajče Budanovića“ autora vlč. Dražena Skenderovića (27. srpnja).

Potporna je pružena i sljedećim udrugama i projektima:

– Hrvatsko kulturno društvo „Šid“ u Šidu za projekt *Izrada monografije – HKD ŠID 13 godina postojanja (2010. – 2023.)*

- „Međunarodni festival tradicijskog pjevanja“ HKC-a „Bunjevačko kolo“ (21. listopada)
- Međunarodni festival amaterske drame „Drim fest“ HKC-a „Bunjevačko kolo“ (3. - 4. studenoga)
- Drugi festival božićnih kolača „Chesnitza“ u Zrenjaninu. Na festivalu je sudjelovao i Zavod koji je predstavio božićnjake iz Subotice i Sombora, osvojivši 1. mjesto za božićnjak.
- Rimokatolička župa svetog Josipa radnika u Đurđinu za projekt *Rekonstrukcija i obnova hrvatske etno-kuće Bunjevački salaš* koja je u vlasništvu župe.
- Župi u Hrtkocima za projekt *Obnova crkve svetog Klementa, pape i mučenika u Hrtkocima* povodom obljetnice 200 godina od izgradnje koja će biti 2024. godine
- Galeriji Prve kolonije naive u tehnici slame u Donjem Tavankutu za potporu realizaciji projekta „Poboljšanje uvjeta za smještaj umjetničkih eksponata i pletiva od slame i proširenje izložbenog prostora te nabavka tradicijskog vjenčanog vijenca izrađenog od voska“.
- Podrška realizaciji manifestacija tradicijske kulture „Godišnji koncert“ i božićni koncert „Tiha noć u Nazoru“ s pratećim programima kojima HKUD „Vladimir Nazor“ u Somboru obilježava 87. obljetnicu.
- Nakon olujnog nevremena krajem srpnja 2023. godine, koje je ostavilo veliku štetu na crkvenim objektima u Srijemskoj biskupiji, koja je uputila poziv za pomoć svima koji su u mogućnosti sudjelovati u saniranju posljedica ovoga nevremena, Zavod je uputio novčanu pomoć.

Posjeti

Susret v. d. ravnateljice ZKVH-a s ministricom kulture Republike Hrvatske Ninom Obuljen Koržinek

Ministrica kulture i medija u Vladi Republike Hrvatske dr. sc. Nina Obuljen Koržinek održala je u prostorijama ministarstva u Zagrebu radni sastanak s predstavnicima Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice, v.d. ravnateljice Katarinom Čeliković i tajnikom Zavoda Josipom Bakom (21. travnja). Bilo je riječi o jačanju zajednice vojvođanskih Hrvata te naporima koji su uloženi u zaštitu materijalne i nematerijalne baštine tog područja. Ministrica Obuljen Koržinek pohvalila je projekte koji su pokrenuti posljednjih nekoliko godina i uspješno realizirani u suradnji s različitim institucijama u Republici Hrvatskoj. Sastanku su također prisustvovali voditelj hrvatskoga programa na sajmu u Beogradu Nikica Micevski, posebna savjetnica ministrice Dubravka Đurić Nemeč, ravnateljica Uprave za međunarodnu kulturnu suradnju i europske poslove Anja Jelavić te viša stručna savjetnica u Službi za knjigu i nakladništvo Marija Rubić.

Predsjednica ICARUS-a Hrvatska Vlatka Lemić u posjetu ZKVH-u

Dugogodišnja suradnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Vlatka Lemić, predsjednica ICARUS-a Hrvatska, i Jasmina Tunjić, rukovoditeljica Odjela audiovizualnog gradiva HRT-a, posjetile su Zavod (22. rujna). Tom su prigodom s Katarinom Čeliković, v. d. ravnateljice Zavoda, razgovarale o modelima buduće suradnje te o novostima koje nudi Icarus Hrvatska na digitalizaciji različitih baštinskih fondova.

Ivo Martinović u radnom posjetu ZKVH-u

Predsjednik Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata Ivo Martinović posjetio je hrvatske institucije u Subotici u Hrvatskom domu – Matici, a posjetio je i Zavod (29. rujna).

Posjet ministra Radovana Fuchsa

Povodom svečanog obilježavanja i blagoslova početka radova na izgradnji vrtića „Anđeli čuvari“ u Tavankutu, delegacija ministra znanosti i obrazovanja RH Radovana Fuchsa

posjetila je Hrvatski dom – Maticu. U delegaciji domaćina bila je i ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković (2. listopada).

5. 2. Potpore inicijativama i nagrade

Katarini Čeliković uručena nagrada Utjecajne hrvatske žene za 2023.

U organizaciji *Croatian Women's Network™ / Mreže hrvatskih žena* pod vodstvom osnivačice gospođe Caroline Spivak priređeno je svečano uručenje nagrade *Utjecajne hrvatske žene* za 2023. godinu, na Međunarodni dan žena, 8. ožujka u Zagrebu. Među dobitnicama je i Katarina Čeliković, v. d. ravnateljice Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, u kategoriji Umjetnost i Kultura.

Suncokret ruralnog turizma Hrvatske za Tavankut na prijedlog ZKVH-a

Na prijedlog Zavoda HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta dobilo je Srebrnu povelju *Suncokret ruralnog turizma Hrvatske* u kategoriji ruralnih turističkih projekata. Ovo priznanje dodjeljuje Hrvatska udruga za turizam i ruralni razvoj Klub članova *Selo*. Uručeno je 86 povelja i priznanja u konkurenciji od prijavljenih 197 kandidata iz 20 hrvatskih županija, osam kandidata iz Bosne i Hercegovine (od čega je nagrađeno troje) te jednog iz Srbije.

Mira Temunović dobitnica nagrade Utjecajna hrvatska žena za 2024. na prijedlog ZKVH-a

Croatian Women's Network™ / Mreža hrvatskih žena izabralo je Miru Temunović za jednu od dobitnica nagrade Utjecajne hrvatske žene 2024. godine, u kategoriji Umjetnost i Kultura. Za ovu prestižnu nagradu prof. Temunović je predložila ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković (28. studeni).

Zavod predložio HKPD „Matija Gubec“ iz Rume za priznanje HNV-a

Zavod je predložio HKPD „Matija Gubec“ iz Rume za priznanje „Dr. Josip Andrić“ za 2023. godinu za doprinos hrvatskoj kulturi, a povodom 120. obljetnice djelovanja jednog od najstarijih društava u Vojvodini. Priznanje je Hrvatsko nacionalno vijeće u Republici Srbiji uručilo na svoj praznik 15. prosinca.

6. Rad na profiliranju i osnaživanju ljudskih resursa

Osnaživanje ljudskih resursa tijekom 2023. godine odvijalo se u vidu organizacije seminara za suradnike u različitim područjima djelovanja u kulturi, potpore studentima, sudjelovanja u seminarima i obukama, radu s recitatorima, savjeta, logističke potpore udrugama kulture kako u vidu izrade medijskih sadržaja, plakata i/li pozivnica tako i u sadržaju različitih programa.

ZKVH organizirao seminar o nominaciji nematerijalne kulturne baštine

Zavod je organizirao seminar *Nominacija nematerijalne kulturne baštine – iskustva i izazovi u Hrvatskoj i Srbiji* u Hrvatskom domu – Matici u Subotici (25. studenoga). Predavači su bili voditeljica Službe za pokretnu, etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu pri hrvatskom Ministarstvu kulture i medija Tatjana Horvatić, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju s Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu Tvrtko Zebec, koordinatorica Centra za nematerijalno kulturno naslijeđe Srbije Danijela Filipović te regionalna koordinatorica za nematerijalno kulturno naslijeđe za Vojvodinu Tatjana Bugarski. Na ovom vrlo uspješnom seminaru sudjelovalo je dvadesetak predstavnika hrvatskih udruga kulture i manifestacija.

Radni susret s hrvatskim udrugama u Beogradu

Susret hrvatskih udruga iz Republike Srbije održan je u Beogradu od 3. do 5. studenog u Pastoralnom centru „Papa Ivan Dobri“ u organizaciji Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici

Srbiji i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Prisustvovali su predstavnici tridesetak udruga iz Vojvodine, Beograda i Niša koji su predstavili najznačajnije rezultate protekle godine te planove i potrebe u budućoj godini.

U programu su bila dva tematska panela vezana uz organizaciju manifestacija. U prvom panelu Nikola Bajić iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Srbiji govorio je o pravilima i zahtjevima protokola javnih događaja; o samom planiranju, realizaciji i evaluaciji – kvaliteti manifestacija i uputama za bolju organizaciju – govorila je u ime ZKVH-a Katarina Čeliković, glavna i odgovorna urednica tjednika *Hrvatska riječ* Zlata Vasiljević potaknula je na snažnije umrežavanja udruga s profesionalnim hrvatskim institucijama te istaknula mogućnost korištenja stručne pomoći pri organizaciji događaja napose na području hrvatskog jezika i kreiranja vizualnog materijala. U drugom panelu Ivan Lozo i Marija Mesnjak iz Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske govorili su o postupku apliciranja na natječaje SDUHIRH-a, a predstavnici udruga iznijeli su najčešće izazove, nejasnoće i poteškoće vezane uz proces apliciranja i pravdanja sredstava dobivenih po natjecanjima. Na samom kraju predsjednica Izvršnog odbora HNV-a Karolina Bašić iznijela je kratku analizu djelovanja udruga na području apliciranja na različite natječaje te pozvala udruge da nastave odgovorno i dobro osmišljeno prijavljivati svoje projekte.

Predavanja o kulturnoj baštini u Sonti

Šef Katedre za geoekologiju Departmana za geografiju, turizam i hotelijerstvo PMF-a u Novom Sadu prof. dr. Vladimir Stojanović održao je 23. rujna u „Šokačkoj kući“ u Sonti predavanje o kulturnoj baštini bačkih Hrvata Šokaca. Na predavanju je bila Katarina Čeliković.

Kreativna Europa, Muzej suvremene umjetnosti Beograd

Desk Kreativna Europa Srbija u suradnji s Muzejom suvremene umjetnosti u Beogradu organizirao je radionicu za pripremu prijedloga projekta za pozive u okviru programa Kreativna Europa. U radu radionice sudjelovao je Josip Bako.

Obuka OESS-a u Hrvatskom domu – Matici

U prostorijama HNV-a u Subotici održana je 9. studenog obuka od strane Organizacije za sigurnost i suradnju u Europi (OESS), Misije u Srbiji, za predstavnike Vijeća. Cjelodnevna obuka odnosila se na četiri područja kojima se Vijeće bavi – obrazovanje, informiranje, službenu uporabu jezika i pisma, kulturu te se završava radnom sesijom o planiranju, radu na aktivnostima i komunikaciji sa zajednicom. U ime Zavoda sudjelovala je Katarina Čeliković.

Rad s recitatorima i uspjeh na Pokrajinskoj smotri recitatora u Sečnju

Predstavnik Zavoda na smotri recitatora *Pjesniče naroda mog*, održanoj u Sečnju od 21. do 23. travnja, Ivan Huska dobitnik je Zlatne diplome u kategoriji starijeg uzrasta. On je učenik 4. razreda subotičke Gimnazije *Svetozar Marković* na hrvatskom nastavnom jeziku i vrlo uspješan recitator u dosadašnjim nastupima. Drugi predstavnik Zavoda u srednjoj kategoriji bio je Marijan Rukavina, učenik 8. razreda, također u nastavi na hrvatskom jeziku, koji je uspješno nastupio na dosadašnjim razinama, a nastupio je i na pokrajinskoj smotri pjesmom *Pun sam grešaka* Swena Adama Evina. Rad s recitatorima odvija se kontinuirano.

ZKVH sudjelovao u potpori studentima – pripadnicima hrvatske zajednice koji studiraju u Srbiji

Svečanim potpisivanjem ugovora, upriličenim 17. travnja u prostorijama HNV-a, pedeset studenata, pripadnika hrvatske zajednice, dobilo je jednokratnu materijalnu potporu/stipendiju u iznosu od 6000 dinara. Sredstva su osigurali HPD „Bela Gabrić“ kroz natječaj Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, HNV, NIU „Hrvatska riječ“ i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Pokrajinska vlada imenovala Katarinu Čeliković za ravnateljicu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Pokrajinska vlada je na sjednici održanoj 1. studenoga 2023. godine donijela Rješenje 127 broj: 022-612/2023 kojim se Katarina Čeliković, profesorica komparativne književnosti i ruskog jezika i književnosti, imenuje za ravnateljicu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata na razdoblje od četiri godine. Imenovana je uposljena u Zavodu od osnutka ustanove, a od 16. studenoga 2022. bila na poziciji vršiteljice dužnosti ravnateljice Zavoda.

ravnateljica Zavoda za kulturu
vojvođanskih Hrvata

Katarina Čeliković, v. r.